

WPROWADZENIE

Człowiek to *homo educandus*. Rozwój jednostki ludzkiej realizuje się przede wszystkim poprzez edukację. Całe życie polega na zdobywaniu wiedzy niezbędnej do funkcjonowania w świecie. Człowiek jest istotą, która podlega nieustannym zmianom. Ten aspekt zmienności związany jest z osobowym rozwojem, który koreluje z rozwojem moralnym¹.

Rodzina i szkoła to szczególne miejsca w życiu każdego człowieka. To środowiska, w których wzdramy i przygotowujemy się do dorosłości, dojrzałości, a przede wszystkim uczymy się „życia”.

Fundamentalnym celem edukacji jest integralny rozwój ucznia. Szkoła w swoich działaniach dąży do pełnego rozwoju wychowanka, wzrostu całej jego osoby. Ten zaś obejmuje jego sferę intelektualną, emocjonalną, fizyczną, społeczną, jak i duchową.

Najważniejszym wyzwaniem dla współczesnej edukacji jest wychowanie ku wartościom. Człowiek realizuje się poprzez wartości, które kształtują, inspirują jego myśli, uczucia i działanie. O dojrzałości osoby, o jej doskonałości, w znacznej mierze świadczy to, że pozwala się ona otwierać na prawdziwe wartości.

W edukacji aksjologicznej, zarówno rodzice jak i nauczyciele, powinni upatrywać szansę na uwrażliwienie dzieci i młodzieży na wymiar duchowy ludzkiego życia. Kształtowanie dojrzałej świadomości moralnej pozwoli, bowiem rozpoznawać dobro i zgodnie z nim postępować.

W kolejnym numerze czasopisma *Scientific Bulletin of Chełm – Section of Pedagogy*, wydawanego przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Chełmie, przedstawiamy artykuły, które w przeważającej części dotyczą aktualnych problemów edukacji i wychowania. Mamy nadzieję, że prezentowane publikacje Autorów z różnych krajów europejskich ukażą szerszą perspektywę spojrzenia na współczesną nam pedagogiczną rzeczywistość.

Część pierwsza, zatytułowana *Edukacja i wychowanie*, zawiera dziewięć artykułów. Włodzimierz Lukiewicz omawia zmiany zachodzące w szkolnictwie wyższym na Białorusi,

¹ Zob. P. Mazur, *Personalistyczne podstawy edukacji według Jana Pawła II*, [w:] *Personalizm a súčasnosť*, red. P. Dancák, D. Hruška, M. Rembierz, R. Šoltés, Prešov 2010, s. 284-289.

zaś Petro Husak i Łesia Martirosian analizują społeczno-kulturowe treści zjawiska wychowania. Inna Chervinska, na podstawie literatury psychologiczno-pedagogicznej i praktyki szkolnej, ukazuje specyfikę przestrzeni edukacyjnej. Autorka opisuje organizacyjne i pedagogiczne warunki interakcji szkoły, rodziny i społeczności lokalnej i ich wpływ na kształtowanie osobowości ucznia. Z kolei Iwona Oleksa przedstawia pracę człowieka, jako podstawową wartość, której właściwe urzeczywistnianie przyczynia się do budowania pozytywnego życia. Ludmila Krajčiriková podejmuje problem specyficznych uwarunkowań w edukacji dzieci romskich. Tekst Beáty Akimjakovej obrazuje kreatywność jako istotny element aktywności uczniów. Ludmyła Gusak, Tetiana Worobjowa i Ludmyła Smalko wnikliwie omawiają wykorzystanie kreatywnych metod nauczania języka obcego. Victoria Ilyasheva przedstawia zaś zarządzanie jakością w procesie dydaktycznym w liceum. Część pierwszą kończy publikacja Mirosława Gejdoša, który opisuje wkład pierwszych dyrektorów placówek oświatowych w rozwój edukacji na Węgrzech w latach 1900-1919.

W drugiej części *Wielowymiarowość pracy socjalnej* zamieszczono cztery artykuły. Viktor Porada, Katarína Greňová, Květoň Holc wskazuje na relację między teorią, praktyką i edukacją w obszarze nauk o bezpieczeństwie. Halina Bejger prezentuje instytucjonalne formy opieki nad dziećmi do lat 3, w polskim systemie pomocy społecznej. Zaś Anna Yudina omawia współpracę szkoły (liceum) i instytucji społecznych w sferze zapobiegania sieroctwu społecznemu. Obszar ten kończy tekst, w którym Olena Khrushch analizuje wpływ pracy na zmiany psychologiczne w rozwoju osobowości człowieka i poznawanie przez niego świata.

W części zatytułowanej *Sylwetki chełmskich pedagogów*, Andrzej Rybak przedstawia postać Leona Kosiora, natomiast Paweł Kiernikowski biogram Jana Andrzeja Klekota.

W inspirującej czwartej części - *Dobre praktyki edukacyjne* - Todorka Stefanova, Rumana Radkova, Nikola Sbev przedstawiają formy pomocy osobom starszym na przykładzie działań realizowanych w Ryse (Bułgaria). Program edukacji zdrowotnej „Dbam o zdrowie” wyróżnia Alina Ceglarska na przykładzie działań w Przedszkolu Miejskim nr 6 w Chełmie. Danuta Zagórska i Barbara Krzysztoń omawiają współpracę z rodzicami dzieci, w Przedszkolu Miejskim nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi w Chełmie. Zaś w ostatnim artykule Mariola Podgórska i Wiesław Podgórski przedstawiają analizę działań motywujących do nauki języka niemieckiego w Gimnazjum nr 7 im. gen. Władysława Sikorskiego w Chełmie.

Kończowa, piąta część zawiera recenzje publikacji naukowych pracowników Katedry Pedagogiki i sprawozdania z konferencji naukowych.

W imieniu zespołu redakcyjnego składam serdeczne podziękowanie wszystkim autorom za możliwość upublicznienia ich artykułów w niniejszej czasopiśmie.

Piotr Mazur